

объединения румынских земель получил новое звучание и стал одним из основных в европейской дипломатии. К сожалению, ни одна из европейских стран не хотела в реальности действительного объединения румынских земель, поэтому первые попытки решить этот вопрос и провести выборы самостоятельного правительства закончились неудачей. Несмотря на условия Парижского мира (1856 г.) и последующие за этим указы турецкого правительства, решить данный вопрос на протяжении 1856-1857 гг. так и не удалось.

Ключевые слова: Дунайские княжества, румынские земли, унионистское движение, европейская дипломатия, Парижский трактат.

Berezovskaya V. Danubian principalities on the road to independence: 1856-1857 years of failed attempts.

The article analyzes the policy of large European countries – France, Britain, Austria, Russia and Turkey on the issue of providing independence and political autonomy of the Danubian principalities. After the Eastern (Crimean) war, the issue of unification of the Romanian lands acquires new meaning and becomes a major in European diplomacy. Unfortunately, none of the European countries did not want the real unification of the Romanian lands, because the first attempt to address this issue and to hold elections to autonomous governments ended inconclusively. Despite the terms of the Paris Peace (1856) and subsequent disposal of the Turkish Government to address this issue during the 1856-1857 biennium and failed.

Keywords: Danubian principalities, the Romanian land, unionist movement, European diplomacy, Paris treatise.

Одержано 4.06.2015

УДК 94 (479.25+477) «1800/1897»

Лілія Циганенко
(Ізмаїл)

ГРЕКИ В ПІВДЕННІЙ БЕССАРАБІЇ В ХІХ СТ.

Розглядаються питання грецької міграції на землі Південної Бессарабії в ХІХ ст.; аналізуються архівні відомості щодо чисельності грецької общини в регіоні в різні періоди означеного часу. Виокремлено характер професійних уподобань місцевих греків та рівень їх матеріального забезпечення. Проаналізовані різні напрямки комерційного життя представників грецьких родин Ізмаїла, Акерману, з'ясовано місце та роль греків-переселенців у громадському та культурному житті придунайських міст. Виділяються етапи переселення грецьких колоністів на землі Південної Бессарабії.

Ключові слова: греки, Ізмаїл, Тучков, Акерман, торгівля, комерція, маєтності.

Враховуючи процеси колонізації, що відбувалися на теренах Південної Бессарабії протягом ХІХ ст., поліетнічний склад її населення, спільну економічну діяльність різних народів, які населяли ці землі, неминуче приходиш до розуміння необхідності виявлення реального внеску окремих етнічних груп у господарчий та культурний розвиток регіону.

Становлення та добробут більшості грецьких родин були пов'язані саме з господарчим освоєнням родючих земель Півдня України й безпосередньо Бессарабії, появою нових можливостей для розвитку зовнішньої та внутрішньої торгівлі.

Багато грецьких купців, починаючи з другої половини ХVІІІ ст., прибували до великих міст південного регіону, в тому числі до Одеси, Ізмаїла, Акермана, Рені, де засновували свої торговельні фірми. Є відомості, що на початку ХІХ ст. в Російській імперії діяло 800 грецьких фірм [2, с. 40], які контролювали значні об'єми зовнішньої

та внутрішньої торгівлі в державі. Успіхи в торговельній діяльності створили сприятливі умови для розвитку грецьких громад в містах Південної Бессарабії.

На землях Південної Бессарабії греки мешкали з давніх часів. Великий Геродот повідомляв, що поблизу Дністра мешкають елліни, яких називають тірітами (поселення Тіра на місці сучасного Білгород-Дністровського). При турках (з другої половини XV ст.), греки активно оселялися в містах і фортецях в якості чиновників або купців. Багатьом з них вдалося змішатися з місцевим (як правило, молдавським) нобілітетом та стати власниками великих земельних ділянок [3, с. 105]. При цьому більшість грецьких переселенців продовжували займатися торгівлею.

Грецька міграція на землі Південної Бессарабії мала кілька хвиль. У другій половині XVIII – на початку XIX ст. греки в черговий раз з'явилися в Бессарабії. Точних відомостей щодо кількості грецької громади в фортеці Ізмаїл у цей час, на жаль, немає. Однак, ми можемо припустити, що саме в руках греків знаходилася значна частина регіональної торгівлі.

Більш точні відомості щодо грецьких переселенців ми знаходимо в документах початку XIX ст. Так, влітку 1811 р., в місто Тучков (Ізмаїл) прибуло 3 грецьких родини, загальна кількість членів яких становила 13 осіб. Це був грек Хаджи Микола (27 років), який разом з дружиною та донькою прибув з Херсону [7, арк. 58 зв.-59]. Із-за Дунаю до фортеці Ізмаїл прибули дві грецькі родини. Олександр Николович (39 років) разом з дружиною та сином. Цікаво, що разом з ними були записані 2 грека-працівника [7, арк. 13 зв.-14]. Друга родина греків-переселенців з-за Дунаю – це Петро Шеро (39 років). Родина Шеро складалася з 7 осіб – Петро Шеро, його мати, дружина та донька. Разом з ними в будинку ще мешкали грек-пожилець зі своєю дружиною та донькою [7, арк. 80 зв.-81].

Серед відомостей наступної архівної справи, яка датується 1811 р., ми зустрічаємо нові прізвища греків, які прибули до фортеці Ізмаїл з-за Дунаю. Наприклад, це Кость Дима (50 років) з 6 членами родини; Микола Греков (28 років) разом з дружиною і братом та інші [8, арк. 17 зв.-18]. Таким чином ми можемо констатувати, що на початку XIX ст. грецька колонізація придунайських земель набирала обертів.

Більш повну інформацію щодо грецьких переселенців в місті та фортеці ми знаходимо в архівних справах, датованих 1817-1818 рр. Так, серед 7 трактирів та інших питних закладів цього часу на території міста та фортеці, знаходимо згадку про 4 грецьких кофейні [9, арк. 2], що свідчить про те, що греки не лише успішно переселилися до цього регіону, а й досить активно брали участь в економічному розвитку краю. Окрім цього на території фортеці діяла грецька лазня [9, арк. 4].

У місті Тучкові в 1817 р. мешкало 85 представників грецького етносу: 66 чоловіків і лише 19 жінок [9, арк. 6-7]. Порівняно з представниками інших етносів, що мешкали в місті, греки становили лише 1,25% загальної кількості населення Тучкова, яке до речі, на цей час становило 6 772 особи. На території фортеці Ізмаїл мешкало 44 етнічних греки, які оселилися тут ще з часів турецького панування. На відміну від міських греків у фортеці гендерних перекосів серед греків практично не існувало: 22 чоловіки та 24 жінки [9, арк. 8].

Що ж до наявності грецьких переселенців у сільській місцевості в цей період – тут ми можемо впевнено констатувати: греки не дуже цікавилися сільським господарством, а відтак життя в сільській місцевості їх не приваблювало. За даними військової статистики 1817 р. на хуторах в окрузі міста та фортеці мешкав лише... один грек (Некрасівська дача) [9, арк. 41].

Наступні статистичні відомості відносяться до 1818 р. У цей час загальна кількість мешканців міста та фортеці збільшилась і становила 9 389 осіб [9, арк. 58]. Водночас спостерігається й часткове збільшення чисельності грецького етносу – 131 особа, з яких 88 чоловіків і 43 жінки [9, арк. 58 зв.].

Суттєві кількісні зміни в грецькій общині краю відносяться до 1820 р. На цей час вже діяв Свято-Миколаївський грецький монастир у власності якого перебувало 4

будинки, 20 кімнат-келій для монахів, 5 крамниць, 9 комор [10, арк. 2]. Нам відомі імена священнослужителів цього часу. Всього на Тучков і фортецю Ізмаїл приходилося 14 церковнослужителів, серед яких два священника були греками. Це Петро Леоніка та Петро Попов. На підставі архівних документів і досліджень молдавського історика М. Руссева ми змогли з'ясувати окремі моменти з життя грецьких священників на землях Південної Бессарабії. Так, Петро Леонік походив з купецької родини. У червні 1813 р. єпископ Бендерський і Акерманський Димитрій посвятив Петра Леоніка в дякони та священники, а вже в січні 1814 р. його було переведено до фортеці Ізмаїл до Миколаївського монастиря, парафія якого складалася, в першу чергу, з греків-купців та членів їх родин, що мешкали на території фортеці [14, с. 46, 48].

Згідно формулярного списку Петро Попов, який походив з родини священників, отримав духовний сан ще у вересні 1790 р. (під час турецького панування в краї) і проводив богослужіння в сільських церквах поблизу Андрианополя. На початку 1810 р. він разом з представниками своєї парафії перейшов до Молдавії та в червні 1814 р. вже згадуваний нами єпископ Димитрій перевів його до одного з молдавських містечок, розташованих на землях Південної Бессарабії. Пізніше, вже на початку 20-х рр. XIX ст. Петро Попов продовжив службу в Тучкові [14, с. 47].

Цікаво, що вперше на початку XIX ст. в документах ми зустрічаємо згадку про «дворян грецької нації». У цьому списку лише 9 осіб: К. Попазолпрасин, Д. Попандопуло-Корфино, К. Сочагло, П. Варнаиот, А. Заравино, О. Нестерович, І. Дума, М. Драгичевич, К. Вайнуський [10, арк. 33]. За яким принципом ці особи були віднесені до дворянської верстви – не зрозуміло, бо ніяких інших (крім назви таблиці) документальних свідчень щодо їх дворянського походження ми не виявили. Однак при цьому, всі названі особи мали власні кам'яні будинки. Щодо роду занять – з 9 зазначених осіб 8 займалися комерцією (що також не дуже в'яжеться з дворянським статусом). Всього ж у цій категорії (чоловіків, жінок, дітей) ми нарахували 26 осіб.

«Дворяни грецької нації» були не єдиними етнічними греками про яких збереглися відомості в архівній справі за 1820 р. Нами виявлено ще один цікавий список, що складався з 49 прізвищ голів родин [10, арк. 9-14]. До цього списку увійшли особи з різним достатком і родом занять. Так, 22 особи зазначили в якості свого основного заняття комерцію або торговельні операції; 4 – утримували шинки. Наведені цифри свідчать, що більша частина греків міста Тучков і фортеці Ізмаїл (майже 53%) присвятила себе торговому бізнесу.

Були серед ізмаїльських греків й відкупники. Відомо, що в генерального відкупника Бессарабії, члена обласної Верховної Ради, великого землевласника молдавського боярина Іордакія Варфоломея субконтрактниками по містам Бессарабії були купці різних національностей [1, с. 13]. Щодо Ізмаїлу, то тут відкупниками були єврей А. Перпер і грек А. Міотві. Значна увага бессарабських купців до відкупних платежів пояснювалась їх високою прибутковістю: питний відкуп щорічно становив у цілому по регіону майже 1,5 млн. сріблом [10, арк. 20].

У зазначеному списку є досить заможні родини. Наприклад, Х. Далі володів 2 кам'яними будинками, 2 млинами; І. Кістієвич був власником 3 будинків, 2 цегляних заводів; Г. Константинопуло мав 3 будинки, 1 млин і комору. Є в списку родини, в яких у графі «власність» не зазначено нічого – М. Демандопуло, К. Хадриополо, Д. Псамопуло, А. Дуропулос та інші. Окрім цього, в списку є 4 прізвища – К. Добираполо, С. Демандопуло, Ф. Змірнео, К. Делето – в графі рід занять яких зазначено – «за кордоном», що може свідчити або про переселення цих осіб, або про їх тимчасовий виїзд за кордон у торгових справах.

У цілому, за нашими підрахунками, в 1820 р. грецька община складалася з 141 особи (99 чоловіків і 42 жінки). Греки мали у своїй власності 30 кам'яних будинків, 4 комори, 6 магазинів, 4 млини, 2 цегляних заводи тощо.

Відомості 1821 р. свідчать про поступове зростання чисельності грецької громади в краї та збільшення її матеріального потенціалу. Кількість господарів грецьких родин збільшилася до 63 осіб, а загальна кількість греків – до 185 осіб [11, арк.1-4]. У власності греків у 1821 р. знаходилося 35 будинків, 14 комор, 15 крамниць, 17 магазинів тощо. Серед найбільш заможнів представників грецького етносу ми виділяємо капітана С. Якуліна (2 будинки, 2 магазини), К. Маврокордатія (2 будинки, 1 комора), М. Кандупулов (2 будинки, 2 комори), М. Мідзупупало (2 будинки). У багатьох грецьких родин були прислужники або пожилці, як правило також греки, які, не маючи власного житла, мешкали разом з господарями та працювали на родину.

Серед загального списку мешканців міста в 1821 р. з'являються греки-військовослужбовці. Наприклад, – полковник флотський (так в документі – Л.Ц.) Пониндопул (власник будинку, в якому окрім його родини мешкав пожилець-грек Георгій); майор Патараки (власник кількох будинків як на території фортеці так і міста). Певний достаток серед греків на цей час мав капітан порту Івана Попандопуло, в якого на території фортеці було 2 будинки (на 5 и 6 кімнат), 2 крамниці, а на території міста Тучкова – 2 будинки, 3 крамниці, 1 комора [12, арк. 3-6].

Щодо сфери діяльності грецьких мешканців краю, то окрім відкупної та комерційно-торговельної діяльності на своїх площах, про які ми вже згадували, не останнє місце займала оренда або взяття в найм окремих приміщень під торгові заклади. Саме цю сферу ми можемо вважати однією з ефективних форм міжетнічної взаємодії в діловій сфері того часу. Архівні відомості 1826 р. дають яскраві підтвердження цієї тези. Так, приміщення та будинок генерал-майора Тучкова (які знаходилися в другій частині міста), були здані в оренду грекам Христофору Жбунову, Костянтину Посорієву, Ані Політопулу, Настасію Сандулову [12, арк. 10-12]. І таких прикладів міжетнічного господарчої співпраці досить багато.

Вже пізніше ізмаїльські греки об'єдналися в етнічну общину, яка розташовувалася в Купецькому кварталі між вулицями Ніжне-Торговою (нині східна частина вулиці Бендерської) та Німецькою (східна частина вулиці Железнякова). Головною вулицею кварталу вважали Грецьку (східна частина сучасної вулиці Кірова). Саме тут на перехресті двох вулиць стояла Грецька церква, яка, на жаль, не збереглася до наших днів: на початку 80-х рр. ХХ ст. вона була знищена. На сьогодні поряд з місцем, де розташовувалась церква, знаходяться житлові будинки з келіями, в яких у ХІХ ст. мешкали грецькі монахи.

Сприяючи притоку іноземців, царський уряд офіційно запросив православних підданих Османської імперії переселятися до південних регіонів Росії, в тому числі й до Південної Бессарабії. Традиційно уряд надавав пільги переселенцям – звільнення від сплати податків протягом 10 років, кредити на будівництво житла тощо. Це приваблювало переселенців до більш активної колонізації краю.

Колоністи-іноземці, в тому числі й греки, залишили помітний слід у господарчому розвитку краю. Так, за підрахунками дослідниці Терентьєвої, у 1838 р. з 489 підприємств південного регіону, що спеціалізувалися на зовнішній торгівлі, 352 (або 72%) належали іноземцям, серед яких було багато греків [15, с. 199].

У другій половині ХІХ ст. серед грецьких мешканців Південної Бессарабії з'являються окремі родини, чиї прізвища стають нерозривними з розвитком регіону, з поняттями добродійності та допомоги нужденним. Це етнічні греки з родин Захаріаді (Ізмаїл), Мутафоло (Акерман), Феміліді (Акерман) та інші.

Представники родини Захаріаді стали першими з етнічних греків, які очолили міське управління в Ізмаїлі. П'ять братів: Захарій, Іван, Павло, Олександр, Костянтин у дорослому віці стали одними з найбагатших людей Південної Бессарабії. Захаріаді були першими землевласниками, що започаткували роботу з промислового освоєння регіону. Кожен з братів займався певною галуззю сільського господарства: Павло акцентував свою увагу на боротьбі з комахами-шкідниками в регіоні; Олександр – займався виноградарством та пожертвував капітал на облаштування плавучої баржі-шпиталю «Сестриця» [6].

Грек за походженням Мільтиад Павлович Мутафоло прибув до Акерману тікаючи від турецького гніту. Успіхи в торгових операціях дозволили йому зібрати значний капітал й стати одним з найбагатших підприємців у місті. У другій половині XIX ст. М. Мутафоло протягом 20 років виконував обов'язки міського голови.

Етнічний грек Михайло Костянтинович Феміліді – купець другої гільдії, судовласник, міський голова Акермана. Як і більшість греків-переселенців Михайло Феміліді займався комерцією: торгував зерном, відкрив кілька підприємств з вироблення соняшникової олії, організував торгівлю вугіллям тощо. Разом зі своїм компаньйоном – дворянином і греком за походженням Євгеном Караводіним – в останній третині XIX ст. купив пароплав й невдовзі склав конкуренцію більшості місцевих і одеських судовласників. М. Феміліді брав активну участь в громадському житті міста. Він був грецьким віце-консулом в Акермані, одним з членів-засновників громадських міських зборів, головою сирітського суду, членом правління товариства Червоного Хреста, головою Акерманського товариства взаємного кредиту тощо [5].

За Першим Загальноросійським переписом населення (1897 р.) в цілому в Бессарабії мешкало 2 737 греків. Найбільша кількість греків мешкала в Ізмаїлі (503 особи) та Ізмаїльському повіті (750 осіб) [13].

Павло Крушеван у своєму альманасі «Бессарабія» дає дещо відмінну характеристику грецькій колонізації в краї. Так, на його думку «на теперішній час в Бессарабії мешкає до 4 тис. греків» [4, с.137]. Більша частина греків, за свідченнями автора, мешкали в портових містах регіону. Особливо багато греків було в Ізмаїлі, Рені, Акермані, де вони займалися торгівлею, орендували землі, брали участь у різних фінансових операціях та аферах.

Таким чином, навіть стислий огляд теми дослідження свідчить, з одного боку, про важливість грецького сегменту в історії розвитку та становлення Південної Бессарабії, а з іншого, – про тісну міжетнічну співпрацю мешканців регіону в економічній сфері.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Аникин В. Элементы экономического взаимодействия населения Бессарабии в процессе межнационального общения (XIX в.) / Владимир Аникин // Русин. – 2007. – № 1 (7). – С. 10-16.
2. Арш Г.Л. Тайное общество «Филики Этерия» / Григорий Львович Арш. – М., 1965. – 60 с.
3. Берг Л.С. Население Бессарабии. Этнографический состав и численность / Лев Семенович Берг. – Петроград, 1923. – 198 с.
4. Бессарабия: Географический, исторический, статистический, этнографический, литературный справочный сборник / Под ред. Павла Александровича Крушевана. – М.: Газ. «Бессарабец», 1903. – 520 с.
5. Записки старого Аккермана [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old-akkerman.livejournal.com/11993.html>.
6. Захариади: кто они и что сделали для Измаила [Електронний ресурс] / Бессарабия LIVE. – Режим доступу: <http://bessarabiainform.com/2013/04/zaxariadi/>.
7. Комунальна установа «Ізмаїльський архів», ф. 514. Измаильская городская полиция (1810-1911), оп.1, д. 4. Формулярное описание жителей крепости Измаил с указанием национального состава и прежнего места жительства (1811-1812). – 106 л.
8. Комунальна установа «Ізмаїльський архів», ф. 514. Измаильская городская полиция (1810-1911), оп.1, д. 5. Формулярное описание жителей крепости Измаил с указанием национального состава и прежнего места жительства (1811-1812). – 29 л.
9. Комунальна установа «Ізмаїльський архів», ф. 514. Измаильская городская полиция (1810-1911), оп.1, д. 12. Ведомости о состоянии народонаселения, сельского хозяйства, промышленности, домостроения в городе и принадлежащих ему хуторах (14.10.1817 - 24.03.1818). – 63 л.
10. Комунальна установа «Ізмаїльський архів», ф. 514. Измаильская городская полиция (1810-1911), оп.1, д. 33. Формулярное описание жителей города Тучкова и крепости Измаил с указанием национального состава и рода занятий за 1820 год. – 243 л.
11. Комунальна установа «Ізмаїльський архів», ф. 514. Измаильская городская полиция (1810-1911), оп.1, д. 36. Книга регистрации домовладельцев и строений города Тучкова и крепости Измаил для расквартирования воинских частей (1821 г.). – 101 л.
12. Комунальна установа «Ізмаїльський архів», ф. 514. Измаильская городская полиция, с 1879 г. Измаильское городское полицейское управление, г. Измаил Д. 51. Книга регистрации домовладельцев и строений города Тучкова и крепости Измаил для расквартирования воинских частей (1826 г.). – 98 л.
13. Первая всеобщая перепись населения Российской империи 1897 г. / Изд. Центр. стат. ком. МВД; [Под ред. Н.А. Тройницкого]. В 89 т. – Т. III: Бессарабская губерния. – 1905. – 312 с.

14. Русев Н.Д. Население Измаильского цинута в 1815 г.: храмы, священники, прихожане / Н.Д. Русев // Русин. – 2013. – № 4 (34). – С. 41-52.

15. Терентьева Н. Греки в Украине: экономическая и культурно-просветительская деятельность (XVII-XX вв.) / Наталья Терентьева. – К.: Аквилон-прес, 1999. – 352 с.

REFERENCES

1. Anikin V. Elementy ekonomicheskogo vzaimodeystviya naseleniya Bessarabii v protsesse mezhnatsionalnogo obshcheniya (XIX v.) / Vladimir Anikin // Rusin. – 2007. – № 1 (7). – S. 10-16.

2. Arsh G.L. Taynoe obshchestvo «Filiki Eteriya» / Grigoriy Lvovich Arsh. – M., 1965. – 60 s.

3. Berg L.S. Naselenie Bessarabii. Etnograficheskiy sostav i chislennost / Lev Semenovich Berg. – Petrograd, 1923. – 198 s.

4. Bessarabiya: Geograficheskiy, istoricheskiy, statisticheskiy, etnograficheskiy, literaturnyy spravochnyy sbornik / Pod red. Pavla Aleksandrovicha Krushevana. – M.: Gaz. «Bessarabets», 1903. – 520 s.

5. Zapiski starogo Akkermana [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://old-akkerman.livejournal.com/11993.html>.

6. Zakhariadi: kto oni i chto sdelali dlya Izmaila [Elektronnyy resurs] / Bessarabiya LIVE. – Rezhim dostupu: <http://bessarabiainform.com/2013/04/zaxariadi/>.

7. Komunalna ustanova «Izmayilskyy arkhiv», f. 514. Izmailskaya gorodskaya politsiya (1810-1911), op.1, d. 4. Formulyarnoe opisanie zhiteley kreposti Izmail s ukazaniem natsionalnogo sostava i prezhnego mesta zhitelstva (1811-1812). – 106 l.

8. Komunalna ustanova «Izmayilskyy arkhiv», f. 514. Izmailskaya gorodskaya politsiya (1810-1911), op.1, d. 5. Formulyarnoe opisanie zhiteley kreposti Izmail s ukazaniem natsionalnogo sostava i prezhnego mesta zhitelstva (1811-1812). – 29 l.

9. Komunalna ustanova «Izmayilskyy arkhiv», f. 514. Izmailskaya gorodskaya politsiya (1810-1911), op.1, d. 12. Vedomosti o sostoyanii narodonaseleniya, selskogo khozyaystva, promyshlennosti, domostroeniya v gorode i prinadlezhashchikh emu khutorakh (14.10.1817 - 24.03.1818). – 63 l.

10. Komunalna ustanova «Izmayilskyy arkhiv», f. 514. Izmailskaya gorodskaya politsiya (1810-1911), op.1, d. 33. Formulyarnoe opisanie zhiteley goroda Tuchkova i kreposti Izmail s ukazaniem natsionalnogo sostava i roda zanyatiy za 1820 god. – 243 l.

11. Komunalna ustanova «Izmayilskyy arkhiv», f. 514. Izmailskaya gorodskaya politsiya (1810-1911), op.1, d. 36. Kniga registratsii domovladeltsev i stroeniy goroda Tuchkova i kreposti Izmail dlya raskvartirovaniya voinskikh chastey (1821 g.). – 101 l.

12. Komunalna ustanova «Izmayilskyy arkhiv», f. 514. Izmailskaya gorodskaya politsiya, s 1879 g. Izmailskoe gorodskoe politseyskoe upravlenie, g. Izmail D. 51. Kniga registratsii domovladeltsev i stroeniy goroda Tuchkova i kreposti Izmail dlya raskvartirovaniya voinskikh chastey (1826 g.). – 98 l.

13. Pervaya vseobshchaya perepis naseleniya Rossiyskoy imperii 1897 g. / Izd. Tsentr. stat. kom. MVD; [Pod red. N.A. Troynitskogo]. V 89 t. – T. III: Bessarabskaya guberniya. – 1905. – 312 s.

14. Rusev N.D. Naselenie Izmailskogo tsinuta v 1815 g.: khramy, svyashchenniki, prikhodzhanе / N.D. Rusev // Rusin. – 2013. – № 4 (34). – S. 41-52.

15. Terentyeva N. Greki v Ukraine: ekonomicheskaya i kulturno-prosvetitel'skaya deyatelnost (XVII-XX vv.) / Natalya Terentyeva. – K.: Akvilon-pres, 1999. – 352 s.

Цыганенко Л. Греки в Южной Бессарабии в XIX в.

Рассматриваются вопросы греческой миграции на земли Южной Бессарабии в XIX в.; анализируются архивные документы о численности греческого общества в регионе на разных этапах рассматриваемого периода. Выделяется род профессиональных пристрастий местных греков и уровень их материального благосостояния. Проанализированы разные направления коммерческой жизни представителей греческих семей Измаила, Аккермана, определено место и роль греков-переселенцев в общественной и культурной жизни придунайских городов.

Ключевые слова: греки, Измаил, Тучков, Аккерман, торговля, коммерция, собственность.

Tsyganenko L. Greeks in Southern Bessarabia in the XIXth century.

The questions of Greek migration to the lands of Southern Bessarabia in the XIXth century issues; archival documents about the number of Greek society in the region analyzes at different stages of the period. The profession predilections local Greeks and their level of material well-being provided. Different areas of commercial life of the representatives of the Greek family of Izmail, Ackerman, the place and the role of Greek immigrants in the social and cultural life of the Danube cities analyzed.

Keywords: Greek, Izmail, Tuchkov, Ackerman, trade, commerce, property.